

บทที่ 3 วิธีการดำเนินงาน

3.1 วิธีการดำเนินงาน

3.1.1 การทดสอบระบบฐานข้อมูลสภาพอากาศในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง พื้นที่ดำเนินงานทดสอบ

- 1) โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเป้า อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
- 2) โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางแดงใน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
- 3) โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงโป่งคำ อำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน
- 4) โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงน้ำแหว่ง อำเภอนาหมื่น จังหวัดน่าน
- 5) โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงวาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
- 6) โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลอง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

วิธีการดำเนินงาน

- 1) คัดเลือกพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง (พื้นที่ใหม่) อย่างน้อย 2 แห่ง เพื่อดำเนินการทดสอบ โดยเกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่เบื้องต้น ได้แก่
 - เป็นพื้นที่ที่มีแผนการดำเนินงานปรับปรุงสถานีดตรวจวัดสภาพภูมิอากาศของศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ สำนักยุทธศาสตร์และแผน สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
 - จะต้องมีการติดตั้งสถานีอุตุนิยมวิทยาของ สวพส. และมีการบันทึกพร้อมทั้งส่งผ่านข้อมูลสภาพภูมิอากาศมายังระบบฐานข้อมูลอุตุนิยมวิทยาของ สวพส. อย่างต่อเนื่อง โดยข้อมูลสภาพภูมิอากาศดังกล่าว ได้แก่ อุณหภูมิรายวันเฉลี่ยสูงสุด-ต่ำสุด (องศาเซลเซียส) ปริมาณน้ำฝนสะสมรายวันเฉลี่ย (มิลลิเมตร) และความชื้นสัมพัทธ์ (%) เป็นต้น
- 2) ปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของสถานีดตรวจวัดสภาพอากาศในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงที่ทำการคัดเลือกทั้ง 6 พื้นที่ (ปี พ.ศ. 2560 จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ ห้วยเป้า โป่งคำ วาวี แม่สลอง และพื้นที่ใหม่ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ น้ำแหว่ง และปางแดงใน) เพื่อให้การรับส่งข้อมูลอุตุนิยมวิทยามายังฐานข้อมูลมีความเสถียรและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนี้
 - 2.1) การปรับปรุงชุดเครื่องมือตรวจวัดสภาพอากาศบนพื้นที่สูงแบบอัตโนมัติ (Hardware) ที่เสื่อมสภาพและชำรุด เช่น แผงโซลาร์เซลล์ ชดบอร์ด และเซนเซอร์อุณหภูมิ ปริมาณน้ำฝน ความชื้นสัมพัทธ์ และความเร็วลม เป็นต้น
 - 2.2) ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Network) ที่เกี่ยวข้องกับการส่งผ่านและนำเข้าข้อมูลสภาพอากาศมาจัดเก็บไว้ที่ฐานข้อมูลของสถานีฯ และใช้ในการคำนวณของโปรแกรม (Software) เพื่อให้ระบบสามารถใช้ในการพยากรณ์สภาพภูมิอากาศในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง
- 3) ดำเนินการทดสอบการใช้โปรแกรมระบบการพยากรณ์สภาพภูมิอากาศบนพื้นที่สูง (Software) ในการพยากรณ์สภาพภูมิอากาศใช้แบบจำลองการพยากรณ์สภาพภูมิอากาศทั้งรายสัปดาห์ รายเดือน และรายปี

การบันทึกข้อมูล

- ข้อมูลสภาพภูมิอากาศจริง ได้แก่ อุณหภูมิสูงสุด อุณหภูมิต่ำสุด และปริมาณน้ำฝนสะสมรายวัน จากระบบฐานข้อมูลอุตุนิยมวิทยาของ สวพส. ของพื้นที่คัดเลือก
 - ข้อมูลที่ได้จากการพยากรณ์ด้วยแบบจำลองการพยากรณ์สภาพภูมิอากาศบนพื้นที่สูง ได้แก่ อุณหภูมิสูงสุด อุณหภูมิต่ำสุด และปริมาณน้ำฝนสะสม ทั้งรายสัปดาห์ รายเดือน และรายปี
- 4) เปรียบเทียบความแม่นยำของข้อมูลสภาพภูมิอากาศที่ได้จากการพยากรณ์ด้วยแบบจำลองการพยากรณ์สภาพภูมิอากาศบนพื้นที่สูงกับข้อมูลสภาพภูมิอากาศจริงที่บันทึกในระบบฐานข้อมูลอุตุนิยมวิทยานบนพื้นที่สูงของ สวพส. โดยประสิทธิภาพของแบบจำลอง สามารถพิจารณาได้จากค่าทางสถิติ ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์แสดงการตัดสินใจ (Coefficient of Determination, R^2) และค่าผิดพลาดเฉลี่ยกำลังสอง (Root mean square error, RMSE)
- 5) วิเคราะห์ปัญหาจากการใช้ระบบฐานข้อมูลการพยากรณ์สภาพภูมิอากาศของพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงที่คัดเลือก
- 6) ติดตาม ประเมินผล และสรุปผล

3.1.2 การปรับปรุงการแสดงผลการพยากรณ์สภาพภูมิอากาศบนพื้นที่สูงผ่านทางเว็บไซต์ของ สวพส.

- 1) วิเคราะห์ปัญหาจากการแสดงผลการพยากรณ์สภาพภูมิอากาศบนพื้นที่สูง ผ่านทางเว็บไซต์ของ สวพส. ของระบบฐานข้อมูลการพยากรณ์สภาพภูมิอากาศ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560
- 2) ปรับปรุงการแสดงผลการพยากรณ์สภาพภูมิอากาศบนพื้นที่สูงผ่านทางเว็บไซต์ของ สวพส. ดังนี้
 - 2.1) การปรับปรุงการแสดงผลการพยากรณ์สภาพภูมิอากาศบนพื้นที่สูงผ่านทางเว็บไซต์ของ สวพส. (อุณหภูมิสูงสุด อุณหภูมิต่ำสุด และปริมาณน้ำฝนสะสม) บางค่า ที่เกิดปัญหาของการแสดงข้อมูลการพยากรณ์ฯ ในรูปแบบของแผนภูมิแท่งที่มีแกน x แสดงคาบเวลา และแกน y แสดงข้อมูลสภาพภูมิอากาศที่เลือก
 - 2.2) พัฒนาให้ระบบสามารถแปลผลข้อมูลที่ได้จากการพยากรณ์สภาพภูมิอากาศ (ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ) และแสดงข้อมูลการแบ่งระดับตามเกณฑ์ของสภาพภูมิอากาศที่มีต่อความเสียหายทางด้านการเกษตร
 - 2.3) ปรับปรุงการกรองข้อมูลที่ผิดพลาด ดังนี้
 - อุณหภูมิ ให้เรียกเฉพาะค่าอุณหภูมิที่อยู่ในช่วง 0.01 – 50.00 องศาเซลเซียส
 - ความชื้นสัมพัทธ์ ให้เรียกเฉพาะค่าความชื้นสัมพัทธ์ที่อยู่ในช่วง 0 – 100 %
 - ปริมาณน้ำฝน ให้เรียกเฉพาะค่าปริมาณน้ำฝนที่อยู่ในช่วง 0 – 150 มิลลิเมตรต่อชั่วโมง
- 3) ติดตาม ประเมินผล และสรุปผล

3.1.3 การศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อความอ่อนไหวของผลผลิตการเกษตร

- 1) คัดเลือกพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง อย่างน้อย 3 แห่ง โดยแบ่งตามระดับความสูงของพื้นที่ 3 ระดับ ได้แก่ พื้นที่ที่มีระดับความสูง 500 – 800 เมตร, 800 – 1,000 เมตร และ มากกว่า 1,000 เมตร ขึ้นไป และเป็นพื้นที่การดำเนินงานในกิจกรรมที่ 8.1
- 2) จากข้อ 1) คัดเลือกชนิดพืช อย่างน้อย 1 ชนิดพืชต่อพื้นที่ เพื่อศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อความอ่อนไหวของพืชชนิดนั้นๆ
- 3) ร่วมกับนักวิจัยและ/หรือนักส่งเสริมในการนำข้อมูลการพยากรณ์สภาพภูมิอากาศไปใช้ในการดำเนินงานวิจัยและพัฒนา เช่น วางแผนการปลูกพืช การเฝ้าระวังความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่อาจทำให้เกิดความเสียหายกับการผลิตเกษตร ฯลฯ
- 4) บันทึกข้อมูลการพยากรณ์สภาพอากาศและก็นำข้อมูลการพยากรณ์สภาพภูมิอากาศไปใช้ในการดำเนินงาน
- 5) ติดตาม ประเมินผล และสรุปผลการศึกษา

3.2 พื้นที่ศึกษา

3.2.1	สำนักวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)		
3.2.2	โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเป้า	อำเภอเชียงดาว	จังหวัดเชียงใหม่
3.2.3	โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางแดงใน	อำเภอเชียงดาว	จังหวัดเชียงใหม่
3.2.4	โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงโป่งคำ	อำเภอสันติสุข	จังหวัดน่าน
3.2.5	โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงน้ำแซ่ว	อำเภอนาหมื่น	จังหวัดน่าน
3.2.6	โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงวาวี	อำเภอแม่สรวย	จังหวัดเชียงราย
3.2.7	โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลอง	อำเภอท่าสองยาง	จังหวัดตาก

3.3 ระยะเวลาการดำเนินงาน

ตุลาคม 2560 ถึง กันยายน 2561